

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 91. Quid possit circa dandam commissionem extraneo Episcopo exercendi pontificalia & dandas dimissorias.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

nonicis, qui jurarunt desuper, electus dein in Episcopum, illud non diminutum exigere potest. *quest. 498.*

Quest. 87. Quid possit circa visitationem, & dandam licentiam monialibus egrediendi monasterio?

R Esp. Ad primum: Visitare potest, non tantum particularem ecclesiam, sed etiam totam diocesin simpliciter & indistinctè, sicut potest Episcopus, & quolibet anno durante vacatione per plures annos, non expectato triennio. *qu. 501.* Idque per Vicarium suum generalem, qui id poterit sine speciali ad hoc accepta à Capitulo commissione; aut etiam per specialem ad hoc munus visitandi deputatum visitatorem *qu. 502.* An verò Capitulum Sede vacante visitare possit exemptos, & maxime monasteria exempta monialium, controvertunt AA. utriusque sententiæ fautores & fundamenta retuli, *qu. 503.* pro affirmativa adducitur, quod, dum muneri episcopali aliquid jurisdictionis tanquam Sedis Apostolicæ Delegato in perpetuum committitur; ut deinceps ex officio Episcopi competat, ea potius sit jurisdictio ordinaria quam delegata, adeoque transeat ad Capitulum Sede vacante. Oppositæ sententiæ fundamentum est omnino contrarium, nempe quod in casibus, in quibus conceditur Episcopo (etiam in perpetuum) ut procedat tanquam Sedis Apostolicæ Delegatus, non sit facultas ordinaria, adeoque non transeat in Capitulum. De quo fundamento supra, ubi, quod Capitulum succedat in jurisdictione ordinaria. ex quo fundamento facile hi AA. solvunt adducta in contrarium.

2. Resp. ad secundum juxta jam relatas sententias oppositas, nimirum Capitulum Sede vacante non posse monialibus exemptis concedere licentiam egrediendi monasterio, si id ipsum possit Episcopus facultate purè seu tantum delegata sibi. Secus, si id spectet ad potestatem illius ordinariam, vide me. *qu. 504.* Dare autem posse Episcopum licentiam ingrediendi monasteria monialium (intellige ex causa rationabili) communius tenent AA. quia censent id spectare ad jurisdictionem ordinariam Episcopi. *qu. 505.*

Quest. 88. An Capitulum dare possit licentiam novitiis, ut intra duos menses ante professionem disponere possint de bonis suis?

R Esp. Affirmativè, *qu. 506.*

Quest. 89. An Capitulum dare possit clerico licentiam transeundi ad alienam diocesin, dum fortè ibi adipsitur beneficium?

R Esp. De hoc controvertunt AA. negantes pro fundamento habent, quod Capitulum Sede vacante alienare nequeat bona & res ecclesiæ, adeoque multo minus personas. Probabilius id affirmantium fundamentum est, quod id spectet ad jurisdictionem Episcopi ordinariam, & talis translatio clerici non sit propriè alienatio rerum Episcopatus. vide *qu. 507.*

Quest. 90. Quid possit circa celebrandam Synodum?

R Esp. Synodum diocesanam à Capitulo Sede vacante cogi non debere, ubi Sedes diu vacatura non esset. Possit tamen illam cogi ob ingruentem necessitatem aliquam, quæ moram non pateretur, & cui aliter occurrere non posset; non tamen extra hos casus; cum cogere Synodum sit inter res valde arduas, & de consuetudine non nisi Prælatis ecclesiarum competentes, censent aliqui, aliis contrarium sententibus, nimirum Capitulum id posse simpliciter, non secus ac Episcopus; cum non minus sit de lege ordinariæ jurisdictionis annuatim cogere Synodum quam visitare. vide *qu. 508.*

Quest. 91. Quid possit circa dandam Commissionem extraneo Episcopo exercendi Pontificalia, & dandas dimissorias?

R Esp. Ad primum: De hoc dixisse me. *qu. 509.* nimirum, quod possit id committere alicui Episcopo in diocesi vacante commoranti, aut aliunde ad hoc invitato seu accersito. Quod ipsum poterit circa ulteriorem & specificam commissionem seu mandatum Capituli Vicarius ejusdem, si est Episcopus. Potest item, etiam intra primum annum vacantiae, tali Episcopo dare licentiam in diocesi ecclesiæ vacantis ordinandi extraneos habentes dimissorias à suo proprio Episcopo vel Prælato regulari. Item ordinandi subditos suos, etiam non arctatos, habentes dimissorias à defuncto Episcopo vel Papa, vel Nuncio (qui eas etiam intra primum annum vacantiae dare potest) neque enim id prohibetur Capitulo à Tridentino aut alibi, sed solum, ne ipsum Capitulum det non arctato dimissorias intra primum annum vacantiae, in vim quarum ordinari valeat ab alio Episcopo, de quo paulò post. Neque etiam prohibet Trident. ordinari subditos talis diocesis non arctatos, non egentes dimissorias, aut iis jam aliunde instructos. Uti etiam potest Capitulum habenti facultatem à Sede Apostolica suscipiendi ordinem cum licentia ordinarii hanc licentiam intra annum primum vacantiae concedere. Potest quoque licentiam exercendi pontificalia & conferendi Ordines datam alicui Antistiti ab Episcopo defuncto revocare, non secus, ac removet Vicarium generalem ab Episcopo defuncto constitutum. Id tamen facere nequiret, ubi talis Episcopus titularis ad hoc datus fuisset ob Episcopi minorem ætatem vel non consecrationem. uti nec removere illum aut impedire, ubi is datus à Metropolitano in casu, quo is illum dare potuit. Et ubi Capitulum illam licentiam non revocavit, potest talis Episcopus titularis, etiam assumptus à defuncto Episcopo ad hoc, legitimè & absolute pergere conferre ordines subditis non arctatis intra primum annum vacantiae, sicut faciebat prius vivente Episcopo; cum ad summum prohibetur tantum Capitulo, ne facultatem illum ordinandi prius non habitam à tali Episcopo ei concedat pro primo anno vacantiae.

2. Resp. Ad Secundum: Dare potest intra primum annum subdito suo non arctato, habenti aliunde dimissorias literas testimoniales de vita, moribus, & idoneitate in ordine ad suscipiendos Ordines, quæ longè quid diversum sunt à dimissoriis. *qu. 511.* potest etiam, ut videre est apud me, *qu. 412.* quar-

quantum est de jure, concedere ei dimissorias intra primum annum vacantiae, sicut poterat id olim, adhuc hodie in locis, in quibus non est receptum Trid. sub nullius tamen privilegii aut consuetudinis praetextu non nisi auctoris illas dare potest, ubi Trident est receptum, ne quidem ad primam tonsuram, etsi ea dicitur non esse propriae Ordo. Idque, etiam si Capitulum habeat territorium distinctum & exemptum, aut etiam, licet à Metropolitano constitutus fuisset Vicarius Capitularis; uti nec; si is, qui Episcopi defuncti fuerat Vicarius generalis, ac dare poterat dimissorias, designatus esset à Capitulo in Vicarium Capitularem, intra annum primum hoc exercitium dandi dimissorias non auctoris continuare potest, secus, ac contingit in Vicario Papae, qui etiam statim post vacantem Sedem Apostolicam dimissorias, etiam non auctoris, ad ordines à quocunque Episcopo suscipiendos dare potest. Mox tamen ab elapso anno liberè dare potest Capitulum dimissorias, etiam non auctoris; uti etiam intra annum concedere eas potest auctoris ratione beneficii recepti aut recipiendi (quales, qui dicantur, dixi. *qu. 512. num. 8.*) non tamen auctoris alia de causa quam beneficii; ut si haberet necessario promoveri ad obtinendum gradum in Theologia, qui forte requireret actu clericatum aliumve Ordinem, ut dixi, *ibidem. num. 9.*) Porro in casibus ubi dimissorias dare licet, Capitulum per seipsum eas dare nequit (nisi forte in casu, ubi omnes Canonici propter haeresin aut metum belli, pestis &c. dilapsi convenire nequirent, & non esset Vicarius Capitularis, Canonico uno Cathedrali vel paucis remanentibus ille aut isti dare possent dimissorias) sed dare illas spectat ad Vicarium Capitularem, non nisi tamen de speciali commissione Capituli. *qu. 513.* De cetero dimissoria legitime concessa à Capitulo Sede vacante per ingressum novi Episcopi (quamvis is per edictum omnes dimissorias datas à praedecessoribus Episcopis aut Capitulo revocare possit, non tamen concessas à Papa vel Nuncio) non expirant *qu. 515.* Jam verò Capitulum, vel ejus loco Vicarius eas concedens non auctoris intra primum annum incurrunt poenam interdicti; uti & alios in jurisdictione Episcopali succedentes, concedentes illas ipso jure suspensos esse ab officio & beneficio, ait Garc. citans alios ordinati verò in vim talium dimissoriarum constituti in ordinibus minoribus privantur privilegio clericali, praesertim in criminalibus, non tamen, ante sententiam. Constituti in majoribus ipso jure suspenduntur ab executione Ordinum ad bene placitum futuri Episcopi. Haec poena concedentium dimissorias contra decretum Tridentini etsi extendantur quoque ad eos, quibus concessa, etsi illi usi non fuerint; hodie tamen non amplius reservantur absolutioni Papae. De his vide me. *qu. 514.*

Quaest. 92. Num Capitulum Sede vacante admittatur ad Comititia Imperialia?

Resp. Etsi ad ea admittatur, non tamen Capitulum Ecclesiae Archiepiscopalis, cujus Archiepiscopus ad hoc jus habet, non tamen admittitur ad electionem Imperatoris aut Regis Romanorum; cum hoc jus quibusdam Archiepiscopis Germaniae, ratione dignitatis eorum speciali jure competat. *qu. 516.*

Quaest. 93. Quid possit Capitulum quo ad Erectionem novarum Ecclesiarum & beneficiorum, & constitutum, in iis jus patronatus?

1. Resp. Primò: Fundationi & constructioni novarum Ecclesiarum & domuum seu conventuum regularium, sive mendicantium, sive non mendicantium auctoritatem seu licentiam praebere nequit Capitulum Sede vacante. *Dian. p. 8. tr. 4. resol. 68. in fine. C. de Luca. de regular. d. 26. num. 17. Ego. qu. 517.* Secus est de Ecclesiis secularibus, quae & ipsae alias ad aedificationem & dotationem sui egent superioris licentia, ut *Castrop. tr. 13. d. 2. p. 2. num. 8.*

2. Resp. Secundò: Potest quoque aedificanti vel dotanti talem Ecclesiam reservare jus patronatus seu reservationem illius consensu suo, utpote qui est actus jurisdictionis ordinariae, autorizare, & quem, cum jus patronatus regulariter subsequatur aedificationem vel fundationem, etsi fundator expressè id sibi non reservasset, autoritative consentiens in aedificationem vel fundationem, hoc ipso praebuisse censetur. *Castrop. l. c. num. 9. Garc. de benef. p. 5. c. 9. num. 71. & 79. Azor. instit. mor. p. 2. l. 3. c. 39. q. 1. Barbosa. jur. eccles. l. 1. c. 32. num. 88. & alii apud me. l. c. num. 3.*

3. Resp. Tertio: Posse quoque videtur erigere beneficia in aliqua ecclesia. Uti id sequi videtur ex jam dictis; cum sicut fundare ecclesiam, assignata ei dote, unde alatur Rector illius, est fundare beneficium, ita Superior concessa sibi ad hoc auctoritate admittens eadem veluti praebita materialia, & approbando conditionem adjacentem reservationis jus patronatus, dicitur erigere beneficium, & est causa efficiens illius. Quod ipsum potest Capitulum non secus ac Episcopus. Quamvis contrarium sentire videatur *Lotter. l. 1. q. 5. à num. 12.* eò quòd dedicatio illa temporalium pro beneficio pertineat, non quidem ad Ordinem, seu ad quasi ordinem & dignitatem Episcopi alterius Praelati habentis jurisdictionem quasi Episcopalem per territorium aliquod separatum, & usum baculi & mitrae, quae capitulo non competunt, etsi etiam alias Episcopus confirmatus non consecratus possit erigere beneficia; adeoque ea erectio non respiciat necessariò in erigente consecrationem aut benedictionem aliquam. vide me *qu. 518.*

4. Resp. Quarto: De cetero posse Capitulum jus patronatus, quod ei competit jure proprio, donare alteri loco pio vel clerico, non secus, ac alius quicumque patronus id potest, etiam non requisito superiore, extra controversiam est. An verò illud donare possit alteri laico sine consensu superioris, & praestare sibi auctoritatem quo ad hanc donationem, meritò dubitatur; cum sit species quaedam alienationis juris ecclesiastici in manus laicas, & hinc etiam Episcopus ad donandum laico jus patronatus, quod quòd talis habebat, eget auctoritate superioris. Dubitatur quoque ob eandem rationem, num auctoritatem praestare possit donationi jus patronatus factae ab alio clerico alicui laico. Negat hoc Barbosa. cum Gratiano. *vide me. qu. 519.* Illud indubitatum, quod nequeat donare jus patronatus in beneficio aliis non subiecto jus patronatus, etiam spectante ad suam collationem; cum ne quidem Episcopus hac ratione sub-

jiciendo